ธรรมะคุณแม่อาจารย์

ชีวิตหนึ่งนี้น้อยนัก

ชีวิตคนปัจจุบันนี้อย่างมากไม่เกินร้อยปี หรือไม่ก็น้อยกว่านี้ แต่คนส่วนมากไม่ได้คำนึงถึงความจริงข้อนี้ เป็นเพราะเหตุ ๘ ประการเหล่านี้ครอบงำ คือ

๑. **ลาภ** คือ ผลประโยชน์ที่เกิดมีขึ้นแก่ตน

๒. **ยศ** คือ เกียรติยศที่เกิดแก่ตน

๓. **สรรเสริญ** คือ คำยกย่องเยินยอที่มีแก่ตน

๔. **สุข** คือ ความสะดวกสบายที่ตนได้รับ

๕. **ความเสื่อมลาภ** คือ ผลประโยชน์ที่เคยมีหมดไป

๖. **ความเสื่อมยศ** คือ เกียรติยศชื่อเสียงที่เคยมีหมดไป

๗. **นินทา** คือ หมดลาภ และยศสรรเสริญก็หมดไปด้วย

๘. **ทุกข์** คือ ลาภยศและสรรเสริญหมดไป ความขัดข้องก็มีมา

โลกธรรมคือความจริงที่มีอยู่ในโลกทั้ง ๘ ประการเหล่านี้ ทำให้คนหลงมัวเมาขาดความแยบคายในการพิจารณา ปล่อยตัวปล่อยใจให้ไหลไปตามกระแสโลก ยิ่งในปัจจุบันนี้ กระแสของโลกนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น คนสังคมโดยมากวิ่งเข้าหาวัตถุกันภาพที่เห็นจึงปรากฏแต่ความเดือดร้อนกันไปทั่ว หรือจะเรียกว่า **"เดือดร้อนกันไปทั่วทุกหย่อมหญ้า"** ก็ว่าได้ ความเดือดร้อนของคนในสังคมปัจจุบันจะแก้กันอย่างไร เป็นคำถามที่ถามกันมานานแล้ว จะหาคนตอบโจทย์นี้ คงมีแต่องค์พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ผู้เดียวเท่านั้น ที่จะทรงตอบได้ และก็ทรงตอบทางออกไว้ให้แล้ว แต่คนส่วนมากไม่ให้ความสนใจ หรือความสำคัญกันเอง ทรงตอบและบอกทางออกไว้อย่างไร?

ทรงบอกทางออกไว้ให้พิจารณาเป็นนิตย์ว่า

- เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะไม่ล่วงความแก่ไปได้ **(ชราธมฺมตา)**
- เรามีความเจ็บป่วยเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความป่วยไปได้ **(พยาธิธมฺมตา)**
- เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ **(มรณธมฺมตา)**
- เราจักต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น **(ปิยวินาภาวตา)**
- เรามีกรรมเป็นของตน กระทำกรรมใดเอาไว้ ชั่วก็ตาม ดีก็ตาม จักต้องได้รับผลของกรรมนั้น **(กมฺมสฺสกตา)**

ประโยชน์ในการพิจารณาความแก่

- บรรเทาความหลงวัย
- บรรเทาความถือดีในวัย
- เข้าใจความเป็นธรรมดาของวัย
- ยอมรับรู้ความเปลี่ยนไปของวัยได้

ประโยชน์ในการพิจารณาถึงความป่วยไข้

- บรรเทาความหลง ความแข็งแรงของร่างกาย
- บรรเทาความถือดีในกำลังกาย
- เข้าใจถึงความเสื่อมถอยของกำลังกาย
- ยอมรับรู้ถึงความป่วยไข้นั้น เนื่องด้วยร่างกาย

ประโยชน์ในการพิจารณาความตาย

- บรรเทาความหลงในอายุ
- บรรเทาความหลงในก้อนกายนี้
- เข้าใจถึงกายนี้แยกออกเป็นธาตุทั้ง ๔
- ยอมรับรู้ถึงกายนี้มีความตายเป็นที่สุด

ประโยชน์ในการพิจารณาถึงความพลัดพราก

- บรรเทาความหลงในกามคุณ ๕ (รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส)
- บรรเทาความหลงใหลในโลกธรรม ๘ (ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข หมดลาภ หมดยศ นินทา ทุกข์)
- เข้าใจถึงโทษในการเข้าไปยึดหลงกามคุณและโลกธรรม
- ยอมรับรู้ในคราวที่กามคุณ และโลกธรรมเสื่อมจากตน

ประโยชน์ในการพิจารณาถึงกรรมของตน

- บรรเทาความหลงผิดทางกายกรรม
- บรรเทาความหลงผิดทางวจีกรรม
- บรรเทาความหลงผิดทางมโนกรรม
- ประกอบความสุจริตทางกายกรรม
- ประกอบสุจริตทางวจีกรรม
- ประกอบสุจริตทางมโนกรรม

เมื่อพิจารณาอยู่เป็นนิตย์ย่อมสามารถดำชีพอยาได้ โดยปราศจากปัญหาความขัดแย้งใดๆ ไม่เป็น **โมฆะบุรุษ** ในพระพุทธศาสนานี้ เพราะชีวิตนี้ชีวิตหนึ่งไม่มากเลย ดำรงอยู่ชั่วกาลนิดหน่อย ก็แตกทำลายไปแล้ว เป็นไปเร็วเหมือนสิ่งเหล่านั้น คือ

- หยาดน้ำค้างบนยอดหญ้า
- ฟองน้ำที่ก่อตัวขึ้น
- รอยไม้ที่ขีดลงไปพื้นน้ำ
- สายน้ำที่ไหลลงจากภูเขา
- ก้อนน้ำลายที่จะพึงถ่มไป
- ชิ้นเนื้อที่ถูกไฟเผาตลอดวัน
- โคที่เขาต้อนไปสู่โรงฆ่าสัตว์

-หยาดน้ำค้างบนยอดหญ้าเมื่อต้องแสงของพระอาทิตย์ในยามเช้า ชั่วเวลาไม่นานก็เหือดแห้งไป เป็นอยู่ได้เพียงชั่วกาลเท่านั้น ชีวิตหนึ่งนี้เป็นเช่นนั้น

-ฟองน้ำที่ก่อตัวขึ้นในคราวฝนตก ย่อมตั้งขึ้นและแตกไปๆ เพียงชั่วกระพริบตา ไม่ทันฝนหยุดตกเลย ชีวิตหนึ่งนี้ เป็นเช่นนี้

-รอยขีดของไม้บนพื้นน้ำ มีปรากฏเพียงชั่วลัดนิ้วมือ เห็นอยู่ขณะหนึ่งเท่านั้น ก็เลือนหายไปชีวิตหนึ่งนี้เป็นเช่นนั้น

-สายธารน้ำที่ไหลลงจากภูเขา ก็มีแต่จะไหลลงไปทางเดียว ไม่ย้อนกลับหายลับลงไปเบื้องล่าง ชีวิตหนึ่งนี้เป็นเช่นนี้

-ก้อนน้ำลายที่น่ารังเกียจ ถูกถ่มทิ้งไปโดยเร็ว โดยง่าย ซึ่งไม่มีใครสนใจใยดีต่อมัน ชีวิตหนึ่งนี้เป็นเช่นนี้

-ชิ้นเนื้อที่ถูกเผาไฟตลอดวัน ย่อมไหม้เป็นเถ้าถ่านหมดไปในไม่ช้า หาแก่นสารอันใดไม่ได้อีก ชีวิตนี้เป็นเช่นนี้

-โคที่เขาต้อนไปสู่โรงฆ่า ย่อมย่างเท้าเข้าไปหาความตายทุกขณะ ความตายนั้นคงหนีไม่พ้นแล้ว มีแต่ใกล้ตายเข้าไปทุกทีๆ ชีวิตหนึ่งนี้เป็นเช่นนั้น

-พิจารณาเห็นทุกข์โทษแล้ว จักได้คลายความมัวเมาลุ่มหลง ในกามคุณและโลกธรรม ซึ่งพระพุทธองค์ทรงเปรียบสิ่งเหล่านี้ว่า

- ท่อนกระดูกที่ไม่มีชิ้นเนื้อติด
- ชิ้นเนื้อที่สัตว์มี แร้งและเหยี่ยว เป็นต้น แย่งกันกิน
- คบหญ้าติดไฟที่ถูกถือทวนลมไปข้างหน้า
- หลุมถ่านเพลิง
- สิ่งที่นอนหลับฝันเห็น
- สิ่งของที่ขอยืมเขามา
- ผลไม้ (ในร้านตลาดที่ใครมีกำลังก็จัดหามาได้)

-ท่อนกระดูกไม่ติดเนื้อ ย่อมไม่มีประโยชน์ ไม่ควรแก่การบริโภค

-ชิ้นเนื้อที่สัตว์แย่งกัน ก็หมดราคาไม่ควรค่าที่จะนำมาทำอาหารบริโภค

-คบหญ้าติดไฟที่ถือทวนลม ย่อมเผาลนผู้ถือให้ร้อนไหม้เกรียมไป

-หลุมถ่านเพลิงย่อมเผาผู้พลัดตกลงไปไหม้เป็นจุณ

-สิ่งที่นอนแล้วหลับฝันเห็น ตื่นขึ้นมาย่อมอันตรธานหายไป

-สิ่งที่ยืมเขามาถึงเวลาต้องคืนเขา หรือไม่เจ้าของเขาก็มาทวงคืน

-ผลไม้ในตลาด เป็นของทั่วไป ใครมีกำลังทรัพย์ก็จับจ่ายซื้อหาได้

ชีวิตหนึ่งนี้ไม่นานหนอ เป็นไปเร็วมากด้วยทุกข์ เต็มไปด้วยความคับแค้น ไม่เป็นไปในอำนาจของตน **ชีวิตนี้มาพบเจอกันเพื่อจาก** ก่อนจากกันไปควรที่จะสร้างคุณความดีแก่กันและกัน และเอาความดีที่เป็นกุศลนี้เป็นเสบียง เพื่อเดินทางต่อไปข้างหน้าเพราะว่า

“อุปฺมายุ มนุสฺสานํ”

อายุคือชีวิตของคนเรานี้ช่างน้อยนัก

“ปุญฺญานิ ปรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินํ”

บุญย่อมเป็นที่พึ่งของคนเราในโลกนี้และโลกหน้า

****